

Contraterorismul Statelor Unite ale Americii și Programul de detenție și interogare al CIA – între constrângere legislativă și permisivitate excepțională

*USA counterterrorism and the CIA detention and interrogation program –
between legislative constraint and exceptional permissiveness*

Dr. Lucian BUCIU*

*Ministerul Afacerilor Interne, București
e-mail: buciu.lucian@yahoo.com

Abstract

Prin metoda calitativă a analizei Programului de detenție și interogare prezenta cercetare științifică își propune să evalueze gradul de eficiență al tehnicilor de interogare intensificate, dezvoltate de CIA, bazându-se concomitent pe o dublă analiză de conținut: pe de-o parte, analiza primelor zece concluzii din Raportul Comisiei senatoriale, alese de comunitatea de informații a SUA cu privire la Programul de detenție și interogare al CIA, iar pe de altă parte, analiza elementelor puse la dispoziție de decidenți politici de vârf și de foști operativi din serviciile de intelligence american. Caracterul de noutate al temei articolului științific de față pentru peisajul literaturii de specialitate din România, dedicate contraterorismului american constă în faptul că, pentru a maximiza gradul de obiectivitate în evaluarea eficienței tehnicilor de interogare intensificate ale Agenției, pune față în față dimensiunea legislativă, reliefată de Raportul Comisiei, cu cea informativ-operativă, susținută prin elementele factuale, selectate de la actanți importanți din cadrul comunității de informații americane.

Through the qualitative method of the USA counterterrorism and the CIA detention and interrogation program, this research aims to assess the effectiveness of the enhanced interrogation techniques developed by the CIA, simultaneously relying on a dual content analysis: on the one hand, an analysis of the first 10 findings of the Report of the US Senate Select Committee on Intelligence on the CIA's Detention and Interrogation Program and, on the other hand, an analysis of the evidence provided by top policy makers and former US intelligence operatives. The novelty of the subject of this scientific contribution for the Romanian literature on American counterterrorism resides in the fact that, in order to maximize the degree of objectivity in assessing the effectiveness of the Agency's enhanced interrogation techniques, it confronts the legislative dimension highlighted by the Commission Report and the information-operational dimension supported by factual elements selected from key actors within the American intelligence.

Cuvinte-cheie:

CIA; SUA; contraterorism; interogare intensificată; intelligence; legislație; excepționalitate.

Keywords:

CIA; USA; counterterrorism; enhanced interrogation; intelligence; legislation; exceptionality.

Info articol

Primit: 13 mai 2025; Evaluat: 2 iunie 2025; Acceptat: 11 iunie 2025; Disponibil online: ? iunie 2025

Citare: Buciu, L. 2025. „Contraterorismul Statelor Unite ale Americii și Programul de detenție și interogare al CIA – între constrângere legislativă și permisivitate excepțională”. *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, 14(2): 21-30. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-25-09>

© Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Articol cu acces deschis distribuit în conformitate cu termenii și condițiile licenței Creative Commons Attribution (CC BY-NC-SA)

1. Delimitări conceptuale și instrumentar metodologic

Având în vedere multitudinea de definiții existente ale conceptului de terorism la nivelul cercetării din domeniul științelor politice, fără ca „niciuna să fie recunoscută unanim” (Bourdillon 2007, 45), prezentul articol științific va opera cu semnificatul terorism, în accepție saussuriană, prin raportare la patru elemente definitorii, reținute de la Bourdillon – o tehnică foarte bine elaborată care se folosește de violență pentru a genera frică în rândul unui număr semnificativ de persoane. Terorismul este, astfel, asimilat unui război atipic, asimetric: „Este vorba despre un război fără război, adică fără front identificat, fără reguli, fără prizonier, la care toată lumea ia parte, indiferent dacă vrea sau nu” (Bourdillon 2007, 50).

În același timp, este de notat că motivațiile politico-religioase care stau la baza acțiunii practicanților acestui război atipic plasează mai degrabă terorismul sub semnul unei „utopii politico-religioase” (Cusson 2018, 21). De aceea reușita unui atac terorist va fi dependentă de măiestria lingvistică cu care teroristul va reuși să verbalizeze revendicarea victoriei politico-religioase, având astfel de-a face cu un terorism „secret în acte și prolific în vorbe” (Pascallon 2018, 46).

În ceea ce privește complexitatea tipologiei terorismului, demersul de cercetare științifică se va concentra asupra terorismului de proveniență fundamentalist islamică, aliniindu-se cercetărilor din domeniul studiilor de securitate care atrag atenția asupra unei nepotriviri terminologice între religia islamică și terorism: „De menționat că, în esență, religia islamică și terorismul sunt doi termeni care se contrazic. Islamul condamnă și respinge toate formele de teroare. Astfel, nu este fezabilă utilizarea anumitor sintagme, cum ar fi cea de terorism islamic. Încercările de a pune semnul egalității între religia islamică și terorism nu sunt doar lipsite de fond și eronate, ci și pur propagandistice și rău intenționate” (Barna și Popa 2021).

Contraterorismul sau ceea ce ar putea fi antidotul împotriva terorismului de proveniență fundamentalist islamică va fi înțeles pe parcursul întregului demers științific în accepția propusă de *Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare*, în art. 4, drept „ansamblul măsurilor ofensive realizate, în cazul unui act de terorism, în scopul eliberării ostajilor, capturării ori anihilării teroriștilor, neutralizării dispozitivelor utilizate de aceștia, eliberării obiectivelor atacate sau ocupate, precum și restabilirii ordinii legale.”

Din punctul de vedere al instrumentarului metodologic utilizat, articolul de față este rezultatul unei cercetări cu precădere calitativă, alegând să folosească metoda analizei documentului.

Cercetarea va face apel la tehnica analizei de conținut atât calitativă, cât și cantitativă, aplicată în cazul primelor 10 concluzii din Raportul Comisiei, pentru a realiza o inventariere a principalelor argumente pe baza cărora Comisia a măsurat mai degrabă ineficiența tehnicilor de interogare intensificată, dezvoltate de CIA.

Pledoariilor foștilor decidenți de vârf și operativilor din intelligence-ul american, implicați direct sau indirect în acțiunile contrateroriste ale Agenției, le va fi consacrată o analiză de conținut calitativă pentru a identifica principalele caracteristici care îi îndeamnă pe aceștia să susțină mai degrabă eficiența tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției.

Scopul primordial al cercetării va fi reprezentat astfel de stabilirea gradului de eficiență al contraterorismului american, operaționalizat de CIA, în condiții excepționale, imediat după episodul 9/11.

În acest sens, analiza propusă de cercetarea științifică de față se va cristaliza pe fondul tensiunii a două dimensiuni – pe de-o parte, dimensiunea legislativă, în registrul căreia se înscrie Raportul Comisiei, iar pe de altă parte, dimensiunea informativ-operativă, căreia i se circumscrie selecția de elemente relevante, oferite de foști decidenți de vârf și operativi din intelligence-ul american.

Așadar, gradul de eficiență al tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției va fi evaluat în funcție de măsura în care acestea au produs sau nu intelligence, în urma aplicării lor, și dacă, în final acestea au adus sau nu succese contrateroriste.

2. Contextul elaborării Raportului Comisiei senatoriale alese de comunitatea intelligence a SUA cu privire la Programul de detenție și interogare al CIA

Atacurile teroriste, din 9/11, din SUA au reprezentat un t_0 în ceea ce privește resetarea contraterorismului american, în sensul în care CIA, în condiții excepționale și sub presiunea timpului, va operaționaliza o serie de așa-zise tehnici de interogare intensificată în războiul declarat împotriva terorismului, pe fondul unei puternici emoții sociale: „Acest sfidător atac a ucis aproape 3.000 de oameni și a șocat publicul american, care era mistuit de o dorință arzătoare de răzbunare” ([Petraeus și Roberts 2025](#), 227).

Resetarea contraterorismului american aduce cu sine și o reformă din temelii a comunității americane de intelligence, odată cu *Legea privind reforma serviciilor secrete și prevenirea terorismului din 2004* (*Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act of 2004*), atunci când „Congresul mandatase culegerea de informații interne” ([Hayden 2018](#), 190), fiind, totodată, înființată funcția de *Director of National Intelligence* (DNI) care o va înlocui pe cea de *Director of Central Intelligence* (DCI).

După ce jurnalista Dana Priest de la Washington Post a început, în 2005, o așa-zisă „paradă Pulitzer, cu o demascare a programului de detenție și interogare al CIA” ([Hayden 2018](#), 195), fostul director CIA, Michael Hayden, va decide doi ani mai târziu, în 2007, să pună la dispoziția membrilor Comisiei senatoriale, alese de comunitatea de intelligence a SUA, înregistrările video ale deținuților Abu Zubaydah și Abd al-Rahim al Nahiri, la sediul CIA ([MacArthur și Horton 2015](#), 77). În 2009, Comisia demarează o anchetă referitoare la maniera în care au fost utilizate tehnicile

de interogare intensificată de către CIA în războiul dus de SUA împotriva terorismului: „în data de 5 martie 2009, cu un vot de 14 contra 1, Comisia a aprobat ordinul de misiune al unei anchete privind Programul de detenție și de interogare al CIA ([MacArthur și Horton 2015, 77](#)).

În decembrie 2012, la 3 ani de la demararea anchetei și în urma unei intense activități analitice, consacrate Programului de detenție și interogare, operaționalizat de CIA, raportul, care include 20 de constatări și concluzii, este aprobat cu majoritate de voturi de Comisia prezidată de Dianne Feinstein. În 2014, cu majoritate de voturi, Comisia prezintă președintelui „variante revizuită a constatărilor și concluziilor, precum și sinteza raportului, în vederea declassificării lor și comunicării publice” ([MacArthur și Horton 2015, 80](#)).

Așadar, „competențele excepționale în lupta împotriva amenințării teroriste” ([Rodriguez Jr. 2014, 164](#)), de care CIA se va folosi, vor fi analizate punctual în prezentul demers științific.

Totodată, analiza primelor 10 constatări și concluzii din Raportul Comisiei senatoriale, alese de serviciile de intelligence ale SUA cu privire la Programul de detenție și interogare al CIA, se arată oportună și din perspectiva deliberării referitoare la tensiunea dintre constrângere legislativă/etică versus permisivitate excepțională, în numele luptei duse de SUA împotriva terorismului.

3. Concluziile Raportului Comisiei senatoriale alese de comunitatea de intelligence a SUA cu privire la Programul de detenție și interogare al CIA¹

¹ Prezentul demers științific va analiza primele 10 concluzii din raportul Comisiei.

3.1. „Utilizarea de către CIA a tehnicilor de interogare intensificată nu a fost un mijloc eficient de a dobândi informații sau de a obține cooperarea deținuților” ([United States Senate 2014, 12](#)).

Prin folosirea de șapte ori a cuvântului „intelligence” în conținutul primei concluzii din Raport, Comisia încearcă gradual să încline balanța mai degrabă înspre ineficiența tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției. Principalul element pe care Comisia își consolidează argumentația se referă la faptul că tehnicile au fost aplicate de Agenție pe un număr de șapte dintre cei 39 de deținuți, eșuând în a obține informații relevante.

Generalizarea ineficienței tehnicilor de interogare intensificată pe un eșantion nesemnificativ de șapte, din totalul celor 39 de deținuți ai Agenției trădează mai degrabă o intenție vădit politică a Comisiei, de a dicta, încă de la prima concluzie, o abordare care pare a se creiona înspre respingerea eficienței Programului CIA.

Comisia apreciază că ineficiența tehnicilor de interogare intensificată ale CIA este justificată la nivel psihologic prin faptul că deținuții, supuși

regulat unor tratamente brutale, coercitive, aleg adesea să comunice informații false sau parțial veridice, menite a-l deruta pe interviewer și a-l persuadea asupra autenticității celor relatate.

Din analiza conținutului paragrafelor acestei prime concluzii a Comisiei, nu au rezultat elemente concrete care să susțină ineficiența tehnicilor Agenției din punct de vedere psihologic și din cel al informațiilor false sau parțial veridice.

În schimb, din argumentația fostului director CIA, Michael Hayden, care abundă în date concrete, va fi reținut faptul că, pe baza instrumentarului contraterorist, operaționalizat de CIA, au fost întocmite aproape 8.000 de rapoarte, cu relevanță directă în direcția consolidării securității SUA și descifrării rețelei complexe a teroriștilor (Hayden 2018, 427). Din analiza argumentației foarte precise, chiar matematice a fostului director CIA, reiese o evidentă respingere a ineficienței tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției.

Calitatea excepțională a informațiilor obținute pe baza interogatoriilor intensificate ale Agenției este susținută, totodată, cu date din teren și de către Jose A. Rodriguez Jr, fostul șef al contraterorismului din cadrul CIA: „Informațiile obținute de la KSM, ca și cele aflate mai înainte de la AZ, s-au dovedit neprețuite. 441 dintre cele 1.700 de note de subsol din Raportul Comisiei 11 septembrie au provenit din interogatoriile luate liderilor Al-Qaeda” (Rodriguez Jr. 2014, 134).

Însă apogeul valorii inestimabile a informațiilor obținute prin tehnicile de interogare intensificată ale Agenției va duce, la 2 mai 2011, la uciderea lui Osama bin Laden, reprezentând *de facto* „punctul culminant al muncii de peste un deceniu a serviciilor de informații care în sfârșit îl localizaseră” (Petraeus și Roberts 2025, 255).

3.2. „Justificarea CIA pentru utilizarea tehnicilor sale de interogare intensificată s-a bazat pe afirmații inexacte cu privire la eficacitatea lor” (United States Senate 2014, 12-13).

Enumerarea, în conținutul celei de-a doua concluzii a cinci dintre cele mai importante instituții ale statului american – Casa Albă, Consiliul Securității Naționale, Departamentul de Justiție, Biroul Inspectorului General al CIA și Congresul –, consolidează pledoaria Comisiei în privința ineficienței tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției și, totodată, îmbracă textual forma unei acuze directe aduse CIA de către Comisie, în ceea ce privește legalitatea îndoielnică a instrumentarului contraterorist, operaționalizat în condiții excepționale.

Tensiunea textuală se accentuează gradual, Comisia mergând până într-acolo încât să afirme că „soluția CIA era simplă – să mintă” (MacArthur și Horton 2015, 20), pentru a nu fi împiedicată din punct de vedere juridic să își pună în aplicare instrumentarul de tehnici de interogare intensificată.

Cu toate acestea, argumentele punctuale, evocate de Jose A. Rodriguez Jr., șeful Centrului pentru Combaterea Terorismului al CIA, de după perioada 9/11, traduc eficiența indubitabilă a tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției: „După ce a

început să coopereze, informațiile furnizate de AZ de bunăvoie au fost unele dintre cele mai importante informații culese după 11 septembrie” (Rodriguez Jr. 2014, 109).

3.3. „Interogatoriile deținuților CIA au fost brutale și mult mai rele decât ceea ce CIA a prezentat decidenților politici și altora” (United States Senate 2014, 13-14).

Din folosirea predilectă a termenilor din câmpul semantic al brutalității în conținutul concluziei (ca, de exemplu, „coercitiv”, „nociv fizic”, „leziuni fizice”, „privarea de somn”, „tehnica simulării înecului”), se poate observa intenția Comisiei de a întări ineficiența tehnicilor de interogare intensificată ale Agenției.

În contrapartida celor de mai sus, din analiza argumentației lui Jose A. Rodriguez Jr., fostul șef al contraterorismului din cadrul CIA, va fi reținut exemplul concret al tehnicii peretelui, care traduce prin excelență o respingere categorică a așa-zisei brutalități a interogatoriilor, acesta probând cu date din teren că „multe dintre tehnici sunt, în esență, niște cacealmale” (Rodriguez Jr. 2014, 103).

3.4. „Condițiile de detenție ale deținuților CIA au fost mult mai rele decât ceea ce CIA a prezentat decidenților politici și altora” (United States Senate 2014, 14).

Din analiza conținutului acestei concluzii, se degajă folosirea predilectă de către Comisie a unor termeni circumscriși câmpului semantic al detenției (ca, de exemplu, „sărac”, „întuneric complet”, „celule izolate”, „temniță”, „lipsa contactului uman”), care ar putea fi interpretat, în cheia unei acuze directe la adresa Agenției din partea Comisiei, reproșându-i-se CIA faptul că a recurs la ascunderea adevărului cu privire la condițiile reale de detenție și la pregătirea psihologică îndoielnică a interviuatorilor care reprezentau un pericol extrem pentru viața deținuților.

De cealaltă parte a baricadei, din analiza pledoariei lui Jose A. Rodriguez Jr., se desprinde gradual falsitatea acestei concluzii a Comisei, întărită de fostul operativ prin exemplul concret al controlului medical: „(...) li se făcea un control medical amănunțit, pentru a vedea dacă aveau vreo afecțiune care ar fi împiedicat, în cazul lor, aplicarea în condiții de siguranță a tehnicilor” (Rodriguez Jr. 2014, 104).

3.5. „CIA a furnizat în mod repetat informații inexacte Departamentului de Justiție, împiedicând o analiză juridică adecvată a Programului de detenție și interogare al CIA” (United States Senate 2014, 14-15).

Predilecția Comisiei pentru utilizarea unor termeni din câmpul semantic al legalității (ca, de exemplu, „justiție”, „incorect”, „verificare”, „tortură”, „interdicție”, „memorandum”) în textul argumentat al acestei concluzii evidențiază o dată în plus acuza Comisiei față de legalitatea îndoielnică a Programului CIA.

Ca urmare a probelor desprinse din analiza documentelor oficiale avute la dispoziție, membrii Comisiei senatoriale alese de comunitatea de intelligence a SUA cu privire la Programul de detenție și interogare al CIA aduc o serie de argumente incriminatorii la adresa Agenției, susținând că „juriștii CIA au mințit de fiecare dată ca să îi înșele pe juriștii Departamentului de Justiție, aparent pentru a obține avizele de care aveau nevoie” (MacArthur și Horton 2015, 17).

În schimb, din argumentația fostului operativ Jose A. Rodriguez Jr. fundamentată pe elemente legislative concrete, se desprinde înclinarea balanței în favoarea legalității Programului Agenției, acesta dezvoltând că „aprobarea tehnicilor de interogare ne-a parvenit sub forma unui memoriu de la Biroul de Consiliere Juridică din cadrul Departamentului de Justiție” (Rodriguez Jr. 2014, 104).

3.6. „CIA a evitat activ sau a împiedicat supervizarea programului de către Congres” (United States Senate 2014, 15-16).

Folosirea insistentă de patru ori în penultimul paragraf, din conținutul acestei concluzii, a termenului „inexact” nu face decât să traducă acuzele Comisiei referitoare la legalitatea îndoielnică a instrumentarului operaționalizat de CIA, în cadrul Programului de detenție și interogare a deținuților, aprobat de fostul președinte american George W. Bush.

Prin utilizarea formelor verbale negative (ca, de exemplu, „CIA nu a informat”, „CIA nu a răspuns”), precum și a termenilor care pot fi grupați ca aparținând câmpului semantic al respingerii („s-a împotrivit”, „refuzând”, „a declinat răspunsul”), în conținutul acestei concluzii, Comisia reușește să își consolideze și mai evident acuzele la adresa Agenției privind cadrul legal neclar care planează asupra tehnicilor de interogare intensificată.

În opoziție cu Comisia, va fi reținută din analiza pledoariei lui Jose A. Rodriguez Jr., menționarea decretului prezidențial MON, prin care fostul președinte Bush acordă competențe excepționale CIA, după cele întâmplate la 9/11, pentru a duce războiul împotriva terorismului (Rodriguez Jr. 2014, 164). În același timp, fostul director CIA Hayden, prin întrebuintarea textuală a unei construcții prezentative nu face decât să reliefeze importanța excepționalității instrumentalizării tehnicilor de interogare intensificată, care este mai presus de orice acuză referitoare la calitatea îndoielnică a cadrului legislativ, având în vedere cele întâmplate la 9/11: „Acesta nu este programul președintelui. Acesta este programul Americii.”

3.7. „CIA a împiedicat efectiv supervizarea de către Casa Albă și luarea deciziilor” (United States Senate 2014, 16-17).

Prin folosirea simetrică, în primul și în ultimul paragraf, a termenilor „inexact” și „incomplet” din conținutul acestei concluzii, se conturează o tensiune textuală graduală care traduce de facto un fel de rechizitoriu al Comisiei, îndreptat împotriva Agenției, căreia îi reproșează o informare incompletă și inexactă a Casei Albe, în ceea ce privește eficiența tehnicilor de interogare intensificată.

Și această concluzie a Comisiei ar putea fi contrazisă prin raportare la argumentația lui Jose A. Rodriguez Jr., din care va fi reținut exemplul referitor la autorizarea prezidențială, venită dinspre Casa Albă, care traduce o întărire a legalității instrumentarului contraterorist, operaționalizat de CIA, în condiții excepționale, după episodul 9/11: „La mai puțin de o săptămână după atentatele din 11 septembrie,

președintele ne-a autorizat în mod oficial să capturăm, să extrădăm și să interogăm teroriști” (Rodriguez Jr. 2014, 71).

3.8. „Operarea și gestionarea de către CIA a programului au complicat și, în unele cazuri, au împiedicat misiunile de securitate națională ale altor agenții ale ramurii executive” (United States Senate 2014, 17-18).

Din analiza conținutului acestei concluzii, se desprinde gradual constituirea unui câmp semantic al constrângerii („a complicat”, „a împiedicat”, „a limitat”, „a respins”, „a blocat”), care traduce poziția de critică vehementă a Comisiei în ceea ce privește competențele excepționale cu care CIA a fost înzestrată de fostul președinte Bush, pentru a lupta împotriva terorismului, punând în practică instrumentarul tehnicilor de interogare intensificată. Comisia se poziționează împotriva excepționalității de acțiune, acordate Agenției, evidențiind că și FBI este componentă a comunității de informații a SUA și, în consecință, poate îndeplini cu succes misiuni contrateroriste, în numele SUA.

Din analiza argumentelor factuale ale fostului șef al contraterorismului din CIA Jose A. Rodriguez Jr., se desprinde opoziția fermă a acestuia față de pledoaria de mai sus a Comisiei, acesta arătându-se vizibil în favoarea competențelor excepționale acordate Agenției în războiul împotriva terorismului: „Mentalitatea FBI este de a strânge informații care să poată fi folosite pentru a face dovada unei infracțiuni în fața instanței. Ofițerii CIA se axează pe culegerea de informații care să prevină comiterea unor noi acte de terorism” (Rodriguez Jr. 2014, 93).

3.9. „CIA a împiedicat supervizarea de către Biroul Inspectorului General al CIA” (United States Senate 2014, 18).

Constituirea graduală a unui câmp semantic al reticenței („a evitat”, „s-a împotrivit”, „a împiedicat”), precum și folosirea repetată a termenului „inexact” în cel de-al doilea paragraf surprind textual poziția acuzatorie a Comisiei, prezidată de Dianne Feinstein, referitoare la legalitatea tehnicilor de interogare intensificată ale CIA, invocând inexistența unei supervizări a Programului Agenției de către Biroul Inspectorului General al CIA.

Din analiza pledoariei lui Jose A. Rodriguez Jr., se conturează poziționarea acestuia în antiteză cu cele susținute de Comisie, fostul operativ din CIA oferind argumente punctuale în favoarea legalității tehnicilor de interogare intensificată ale CIA: „La mai puțin de o săptămână după atentatele din 11 septembrie, președintele ne-a autorizat în mod oficial să capturăm, să extrădăm și să interogăm teroriști” (Rodriguez Jr. 2014, 71).

3.10. „CIA a coordonat difuzarea de informații clasificate către mass-media, inclusiv informații inexacte, referitoare la eficacitatea tehnicilor de interogare intensificată ale CIA” (United States Senate 2014, 18-19).

Folosirea repetitivă a termenului „inexact” în ultimul paragraf al concluziei accentuează poziția ferm incriminatoare a Comisiei la adresa Agenției, căreia îi

sunt aduse acuze dure privind scurgeri de informații clasificate false în mass-media, vădit intenționat pentru a întări succesele notabile în materie de contraterorism American, înregistrate prin operaționalizarea tehnicilor de interogare intensificată ale CIA, aprobate în circumstanțe excepționale de la nivel prezidențial.

Din analiza argumentației lui Jose A. Rodriguez Jr., reiese maniera foarte directă și dură prin care acesta respinge cu fermitate faptul că Agenția ar fi responsabilă de o posibilă scurgere de informații clasificate în mass-media și admite că asemenea speculații prejudiciază grav imaginea CIA (Rodriguez Jr. 2014, 227), poziție la care pare vizibil a adera și fostul director CIA Hayden, așa după reiese din analiza argumentelor punctuale, menționate de acesta: „Le-am relatat jurnaliștilor că o avalanșă recentă de articole ne costase cinci surse antiteroriste și antiproliferare promițătoare, care se temeau că nu le puteam garanta securitatea. (...) Când o prezență CIA sub acoperire, dintr-o zonă interzisă a fost dezvăluită în mass-media, două surse locale au fost arestate și executate” (Hayden 2018, 137).

Concluzii

În scopul maximizării obiectivității în evaluarea gradului de eficiență al tehnicilor de interogare intensificată, operaționalizate de CIA, după episodul 9/11, prezenta cercetare științifică s-a concentrat concomitent pe realizarea unei duble analize: pe de-o parte, analiza primelor zece concluzii din Raportul Comisiei, prezidate de Diane Feinstein, iar pe de altă parte, analiza argumentațiilor foștilor actanți importanți de la vârful conducerii CIA.

Pe fondul tensiunii textual-discursive dintre dimensiunea politico-legislativă, în registrul căreia se înscriu concluziile din Raportul Comisiei senatoriale, și dimensiunea informativ-operativă, care cuprinde argumentațiile foștilor actanți importanți din CIA, evaluarea gradului de eficiență al tehnicilor de interogare intensificată ale CIA a condus, în urma analizei efectuate, la evidențierea a două tabere polarizate: cei din Comisia senatorială, prezidată de Feinstein, care susțin ineficiența tehnicilor de interogare intensificată ale CIA, cărora li se opun foștii actanți importanți și operative, care pledează pentru eficiența contraterorismului operaționalizat de CIA după 9/11.

Fără a neglija sub nicio formă deficiențele de natură procedurală din punct de vedere legislativ, în ceea ce a presupus operaționalizarea tehnicilor de interogare intensificată ale CIA, în condiții excepționale, contracronometru, și având în vedere că, în urma interogatoriilor, derulate de Agenție, au fost obținute informații extrem de utile care, ulterior, au fost valorificate și au dus la uciderea lui Osama bin Laden la data de 2 mai 2011, se poate concluziona că tehnicile de interogare intensificată ale CIA s-au dovedit a fi, în cele din urmă, eficiente, atingându-și obiectivul final.

Referințe

- Barna, Cristian și Adrian Popa.** 2021. *Forme de manifestare a terorismului în societatea contemporană*. București: Editura Top Form.
- Bourdillon, Yves.** 2007. *Terrorisme de l'Apocalypse. Enquête sur les idéologies de destruction massive*. Paris: Ellipses.
- Congress.gov.** 2004. „Legea privind reforma serviciilor secrete și prevenirea terorismului din 2004.” <https://www.congress.gov/bill/108th-congress/senate-bill/2845>.
- Cusson, Maurice.** 2018. *L'antiterrorisme à l'âge du djihadisme*. Paris: L'Harmattan.
- Hayden, Michael V.** 2018. *Pe muchie de cuțit. Serviciile secrete americane în epoca terorii*. București: Editura Meteor Press.
- MacArthur, John R. și Scott Horton.** 2015. *La CIA et la torture*. Paris: Les Arènes.
- Parlamentul României.** 2004. „Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare.” *Monitorul Oficial* nr. 1.161 din 8 decembrie 2004. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/57494>.
- Pascallon, Pierre.** 2018. *Rendre le renseignement plus efficace dans la lutte contre le terrorisme*. Paris: L'Harmattan.
- Petraeus, General David și Andrew Roberts.** 2025. *Conflict. Evoluția războiului din 1945 până la luptele din Gaza*. București: Litera.
- Rodriguez Jr., Jose A.** 2014. *Măsuri extreme. Cum au salvat măsurile dure adoptate de CIA după 11 septembrie viețile cetățenilor americani*. București: Editura RAO.
- Șandor, Sorin Dan.** 2013. *Metode și tehnici de cercetare în științele sociale*. București: Editura Tritonic.
- United States Senate.** 2014. “Report of the Senate Select Committee on Intelligence. Committee Study of the Central Intelligence Agency’s Detention and Interrogation Program together with Foreword by Chairman Feinstein and Additional and Minority Views.” <https://www.intelligence.senate.gov/sites/default/files/publications/CRPT-113srpt288.pdf>.